

Lietuvos smulkių gyvūnų veterinarijos gydytojų asociacijos **PROFESINĖS ETIKOS PRINCIPAI**

1. ĮVADAS

1.1 Sąvokos.

1.1.1 Veterinarijos gydytojas – aukštąjį universitetinį išsilavinimą turintis asmuo, Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka įgijęs veterinarijos gydytojo kvalifikaciją.

1.1.2 Pacientas – gyvūnas, kurio atžvilgiu veterinarijos gydytojas atlieka profesionalius veiksmus.

1.1.3 Klientas – asmuo, kuris pristatė pacientą veterinarijos gydytojui, prašydamas suteikti jam veterinarinę pagalbą.

1.1.4 Konfidenciali informacija – informacija, susieta su kliento asmenybe, gyvūno duomenys, kurie leidžia susieti šį gyvūną ar klientą su konkrečiu atveju. Gyvūno duomenys, pagal kuriuos jo negalima susieti su konkrečiu asmeniu, nėra konfidenciali informacija.

1.2 Visi veterinarijos gydytojai privalo nuosekliai laikytis etikos kodekso, žinomo kaip Veterinarijos gydytojų profesinės etikos principai (toliau – Principai). Kiekvienas veterinarijos gydytojas turi priimti šiuos Principus kaip bendrąsias elgesio taisykles ir jų laikytis, nepažeisti etikos principų profesinėje veikloje.

1.3 Lietuvos smulkiųjų gyvūnų veterinarijos gydytojų asociacija (toliau – LSGVGA) gali nustatyti etikos normas, tirti su profesine etika susijusius skundus.

1.4 Visi LSGVGA nariai turėtų prisiimti moralinę atsakomybę už savo kolegų profesinį elgesį.

1.5 LSGVGA Etikos komisijai pavesta veikti įstatų numatyta tvarka tiriant skundus dėl elgesio, įtariant pažeidus Principus.

1.6 Savo darbe Etikos komisija vadovaujasi sveiku protu, šiais Principais, Lietuvos Respublikos įstatymais ir poįstatyminiais aktais, taip pat LSGVGA patvirtintais nuostatais.

2. PROFESINIS ELGESYS

2.1 Veterinarijos gydytojas pirmiausia turi atsižvelgti į paciento poreikius: gydyti, palengvinti ligos sukeltas kančias ar negalias, sumažinti patirtą baimę.

2.2 Veterinarijos gydytojas privalo vykdyti šalies, kurioje jis gyvena ir dirba, teisės aktų reikalavimus. Jis turi laikytis sąžiningumo, teisingumo ir doros principų.

2.3 Sužinojęs faktų apie neteisėtą veterinarijos praktiką ar veterinarijos farmacijos veiklą, veterinarijos gydytojas privalo pranešti atitinkamoms institucijoms.

2.4 LSGVGA arba jos nariai turėtų pranešti atitinkamoms institucijoms apie galimus asociacijai nepriklausančių veterinarų pažeidimus.

2.5 Veterinarijos gydytojas gali naudotis tik tuo kvalifikacinio laipsnio vardu, kurį jam suteikė aukštoji veterinarijos medicinos mokykla.

2.6 Veterinarijos gydytojui neetiška prisistatyti LSGVGA nariu, jei jis toks nėra.

2.7 Veterinarijos gydytojas pažeidžia profesinės etikos principus reklamuodamas, parduodamas, skirdamas, naudodamas nesaugius vaistinius preparatus.

2.8 Nepriklausomai nuo gydyklos savininko, paciento, kliento ir visuomenės norų, visi sprendimai, turintys įtakos ligos diagnozei, pacientų gydymui ir priežiūrai, turi būti priimti gydančio veterinarijos gydytojo.

2.9 Veterinarijos gydytojas turi stiprinti savo profesijos įvaizdį, privalo būti sąžiningas ir mandagus.

- 2.10 Veterinarijos gydytojas neturi šmeižti kolegų ar kitokiais melagingais, klaidinamais būdais kenkti jų profesinei veiklai ir reputacijai.
- 2.11 Siekdamas profesinių aukštumų, veterinarijos gydytojas turi gilinti savo žinias ir tobulinti darbo įgūdžius, bendradarbiauti su kolegomis ir kitais specialistais, domėtis šiuolaikinėmis profesinėmis ir mokslo žiniomis.
- 2.12 Veterinarijos profesijos atstovų atsakomybė neturėtų apsiriboti individualiais pacientais ar klientais. Veterinarijos gydytojas turi pritaikyti įgytas žinias, teikti paslaugas savo bendruomenės labui ir rūpintis visuomenės sveikatos apsauga.
- 2.13 Veterinarijos gydytojas ir su juo bendradarbiaujantys kolegos privalo saugoti pacientų ir klientų privatumą. Jie negali atskleisti konfidencialios informacijos, nebent to reikalautų teisės aktai arba reikėtų apsaugoti kitų asmenų ar gyvūnų sveikatą ir gerovę.
- 2.14 Veterinarijos gydytojas, turintis problemų dėl priklausomybės (alkoholio ar kvaišalų vartojimo), kuri trukdo jo profesinei veiklai, turi ieškoti kompetentingos pagalbos šioms problemoms įveikti. Kreiptis pagalbos ir įveikti priklausomybę jį turėtų skatinti ir kolegos.
- 2.15 Veterinarijos gydytojai negali iš anksto susitarę priimti tokių medicininių sprendimų, iš kurių jie gautų naudos, pavyzdžiui, siųsti klientus pas konkrečius paslaugų teikėjus ar prekių tiekėjus.
- 2.16 Veterinarijos gydytojo medicininiams sprendimams įtakos negali daryti asociacijų ar draugijų susitarimai.
- Jei konferencijos, susitikimai, paskaitos ar seminarai yra remiami išorės subjektų, renginio turinį ir pranešėjus kontroliuoti gali tik programą sudariusi organizacija, o ne finansinis rėmėjas.

3. SANTYKIAI SU KLIENTU

- 3.1 Abu, veterinarijos gydytojas ir klientas, turi teisę sudaryti sutartį, reglamentuojančią veterinarijos gydytojo ir kliento-paciento santykius (toliau – VKPS), arba jos atsisakyti ir apsispręsti dėl tolimesnio gydymo eigos. Gydytojo sprendimas taikyti vieną ar kitą gydymo būdą turi būti pagrįstas išsamiau paciento būklės, diagnozės ir prognozės aptarimu bei susitarimu su klientu dėl gydymo ir paslaugų apmokėjimo. Klientui ir veterinarijos gydytojui susitarus, pastarasis imasi rūpintis pacientu – teikia jam profesionalias paslaugas, susijusias su gyvūno sveikatos sutrikimu, griežtai laikydamasis susitarimo. Jei reikalinga papildoma paciento priežiūra, dėl kurios atsiranda papildomų išlaidų, veterinarijos gydytojas turi tartis su klientu ir numatyti tolimesnes priežiūros, atsakomybės ir apmokėjimo sąlygas. Jei klientas atsisako tolimesnio gydymo arba atsisako apmokėti papildomas išlaidas, bet kuri šalis VKPS gali nutraukti vienašališkai
- 3.2 Susidarius ekstremaliai situacijai ir nesant galimybės gauti kliento sutikimo, veterinarijos gydytojas, vadovaudamasis etika, privalo suteikti būtinas paslaugas gyvūno gyvybei išgelbėti arba jo kančioms palengvinti. Į šias medicinos paslaugas neįeina eutanazija (kančioms palengvinti).
- 3.3 Visais atvejais, išskyrus punkte 3.2. aprašytas situacijas, rekomenduojama gauti raštišką kliento sutikimą gydyti.
- 3.4 Jei pradėjęs gydymą veterinarijos gydytojas negali toliau teikti paslaugų, jis turi užtikrinti, kad skubios pagalbos paslaugas pagal poreikius suteiks kiti veterinarijos specialistai.
- 3.5 Veterinarijos gydytojas, kuris neturi patirties ar priemonių tam tikrai situacijai suvaldyti ir kokybiškoms gydymo paslaugoms teikti, turėtų paraginti klientą nedelsiant kreiptis į labiau kvalifikuotus ar reikiamos specializacijos paslaugų teikėjus.

4. VETERINARIJOS GYDYTOJO IR KLIENTO-PACIENTO SANTYKIAI (VKPS)

- 4.1 VKPS yra pagrindinė sąveika tarp veterinarijos gydytojo ir kliento-paciento. VKPS gali atsirasti, kai įvykdytos šios sąlygos:
- 4.1.1 Veterinarijos gydytojas yra prisiėmęs atsakomybę už klinikinius sprendimus dėl paciento (-ų) sveikatos ir taikomo gydymo, o klientas sutinka laikytis veterinarijos gydytojo nurodymų ir sumokėti už paslaugas.

- 4.1.2 Veterinarijos gydytojas turi pakankamai žinių apie gyvūną, jo laikymo ir priežiūros sąlygas, kad galėtų nustatyti bendrąją ar preliminarią diagnozę, įvertinti paciento sveikatos būklę.
- 4.1.3 Veterinarijos gydytojas yra lengvai pasiekiamas ar kitaip užtikrina skubią pagalbą, įvertina tolimesnius veiksmus esant nepageidaujamai reakcijai arba neveiksmingam gydymui.
- 4.2 Kai atsiranda VKPS, veterinarijos gydytojas privalo pildyti gydomo paciento ligos istoriją ir saugoti ją teisės aktais numatytą laikotarpį.
- 4.3 Gydymas reikalauja skirti vaistus ar išrašyti receptą.
- 4.3.1 Klientui pageidaujant, gydymui reikalingiems vaistams veterinarijos gydytojas privalo išrašyti receptus.
- 4.3.2 Jei VKPS nėra, prekiauti ar suteikti galimybę įsigyti receptinių vaistų arba naudoti juos ne pagal paskirtį yra neetiška.

5. VKPS NUTRAUKIMAS

- 5.1 Veterinarijos gydytojas gali nutraukti VKPS esant šioms sąlygoms:
- 5.1.1 Gydytojo nuomone, pacientas yra sveikas, veterinarijos gydytojas gali nutraukti VKPS ir pranešti apie tai klientui.
- 5.1.2 Klientas laiku nesumoka už gydymo išlaidas.
- 5.1.3 Klientas nevykdo gydytojo nurodymų, susijusių su gydymu ar su saugiu gydytojo darbu, dėl ko gali būti nepasiektas laukiamas gydymo rezultatas, arba dėl neprognozuojamo gyvūno elgesio gali kilti pavojus veterinarijos gydytojo ar kliento sveikatai.
- 5.1.4 Klientas pareiškia nepasitikėjimą gydančiu veterinarijos gydytoju, viešai ir neigiamai atsiliepia apie jo darbą, profesinę kvalifikaciją arba asmeniškai jį įžeidžia.
- 5.2 Visais atvejais VKPS turi būti nutraukti mandagiai ir taktiškai.
- 5.3 Klientas VKPS gali nutraukti bet kuriuo metu.

6. PACIENTO PRIEŽIŪRA IR PERĖMIMAS

- 6.1 Gydantis veterinarijos gydytojas – tai veterinarijos gydytojas (arba jų grupė), prisiimantis pirminę atsakomybę už pacientą. Prisiėmus šią atsakomybę pradedami VKPS.
- 6.1.1 Už suteiktas profesines paslaugas gydantis veterinarijos gydytojas turi teisę imti užmokestį.
- 6.1.2 Prireikus gydantis veterinarijos gydytojas turi konsultuotis su kitais specialistais arba pacientą perduoti jiems. Sprendimą konsultuotis arba siųsti pacientą kitur veterinarijos gydytojas priima kartu su klientu.
- 6.1.3 Po konsultacijos gydantis veterinarijos gydytojas ir toliau lieka tiesiogiai atsakingas už pacientą.
- 6.1.4 Gydantis veterinarijos gydytojas yra atsakingas už pacientui skirtą gydymą. Jis privalo informuoti klientą apie laukiamus rezultatus, galimą kiekvieno gydymo etapo riziką ir išlaidas.
- 6.2 Konsultuojantis veterinarijos gydytojas – tai veterinarijos gydytojas (ar jų grupė), kuris sutinka konsultuoti gydančią veterinarijos gydytoją dėl paciento priežiūros ar gydymo. Už VKPS lieka atsakingas gydantis veterinarijos gydytojas.
- 6.2.1 Už suteiktas paslaugas konsultuojantis veterinarijos gydytojas pagal susitarimą gali imti užmokestį.
- 6.2.2 Savo išvadas ir siūlymus konsultuojantis veterinarijos gydytojas turi tiesiogiai pateikti gydančiam veterinarijos gydytojui.
- 6.2.3 Pakartotinai apžiūrėti pacientą ar susisiekti su klientu konsultuojantis veterinarijos gydytojas gali tik bendradarbiaudamas su gydančiu veterinarijos gydytoju.
- 6.2.4 Konsultacijos paprastai yra keitimasis informacija arba tyrimų rezultatų interpretacija, tačiau tikslinga ar net būtina konsultuojančiam veterinarijos gydytojui pačiam ištirti pacientą. Kai pažangūs ar invaziniai metodai reikalauja surinkti informaciją arba patvirtinti diagnozę, gydantis veterinarijos gydytojas turėtų nusiųsti pacientą pas konsultuojantį specialistą.

- 6.3 Perimantis veterinarijos gydytojas – tai veterinarijos gydytojas (ar jų grupė), kuris sutinka suteikti gydančio veterinarijos gydytojo prašomas paslaugas ir perimti paciento gydymą. Šioje situacijoje atsiranda nauji VKPS. Gydantis ir perimantis veterinarijos gydytojai turi palaikyti ryšį.
- 6.3.1 Gydantis veterinarijos gydytojas turi patenkinti kliento prašymą pacientą siųsti pas perimančią veterinarijos gydytoją.
- 6.3.2 Perimantis veterinarijos gydytojas gali spręsti, ar priimti gydančio veterinarijos gydytojo siunčiamą pacientą.
- 6.3.3 Pacientai siunčiami kitur paprastai dėl konkrečių medicininių problemų ar paslaugų. Perimantis veterinarijos gydytojas turi prisiimti tolimesnę atsakomybę už paciento gydymą.

7. GENETINIAI DEFEKTAI

Neetiška atlikti chirurgines arba kitas procedūras, nuslepiančias genetinius defektus tų gyvūnų, kurie dalyvauja parodose, lenktynėse, auginami parduoti arba veisti, išskyrus tuos atvejus, kai dėl genetinių defektų kyla pavojus gyvūno sveikatai ar gerovei. Tokį pacientą rekomenduojama sterilizuoti.

8. MEDICININIAI ĮRAŠAI (LIGOS ISTORIJA)

- 8.1 Veterinariniai medicininiai įrašai yra neatskiriama veterinarinės priežiūros dalis. Įrašai turi atitikti standartus, kuriuos nustato teisės aktai.
- 8.2 Medicininiai įrašai yra įmonės ir jos savininko nuosavybė. Originalūs įrašai turi būti saugomi teisės aktais nustatyta laiką.
- 8.3 Pagal etikos reikalavimus veterinarijos medicininiai įrašai laikomi konfidencialia informacija. Jie negali būti viešinama be kliento sutikimo, išskyrus atvejus, kai to reikalaujama teismo sprendimu.
- 8.4 Veterinarijos gydytojas įpareigotas pateikti medicininių įrašų kopijas arba jų santraukas, kai to reikalauja klientas. Prieš išduodamas dokumentų kopijas, veterinarijos gydytojas gali reikalauti kliento prašymo, patvirtinto parašu.
- 8.5 Ligos istorijoje esanti informacija apie paciento sveikatos būklę, atliktus tyrimus bei procedūras, nustatytas diagnozes, naudotus vaistus ar kitas gydymo procedūras priklauso klientui ir turi būti suteikta jam pareikalavus ne vėliau kaip kitą darbo dieną už papildomą mokestį arba be jo, priklausomai nuo veterinarijos įstaigos nustatytų taisyklių. Klientas gali prašyti suteikti minėtą informaciją kitam veterinarijos gydytojui arba įgalioti kitą asmenį šią informaciją atsiimti.
- 8.6 Gydantis veterinarijos gydytojas gali atsisakyti suteikti informaciją apie atliktus pacientui tyrimus ar procedūras, jei klientas nėra už juos atsiskaitęs.
- 8.7 Be gydyklos savininko leidimo veterinarijos gydytojui neetiška pašalinti, kopijuoti arba naudoti medicininius įrašus ar bet kokias jų dalis.

9. VETERINARIJOS GYDYTOJO PASLAUGŲ APMOKĖJIMAS

- 9.1 Už suteiktas profesines paslaugas veterinarijos gydytojas turi teisę imti užmokestį.
- 9.2 Neetiška sudaryti tarpusavio finansinius susitarimus su konsultuojančiais ar perimančiais veterinarijos gydytojais, pavyzdžiui, dalį užmokesčio skirti rekomendavusiam veterinarijos gydytojui, bet neatlikusiam paslaugų, už kurias sumokėjo klientas.
- 9.3 Nepriklausomai nuo užmokesčio dydžio paslaugos turi būti atliekamos kokybiškai.

10. REKLAMA

- 10.1 Be raštiško LSGVGA leidimo draudžiama naudoti jos pavadinimą ar logotipą, jei tai susiję su komercinių produktų ar paslaugų reklama.

- 10.2 Veterinarijos gydytojo reklamoje neetiška skelbti melagingą ar klaidingą informaciją.
- 10.3 Viešos rekomendacijos ar kitokie pasiūlymai yra laikomi reklama. Be to, veterinarijos gydytojo rekomendacijos, atsiliepimai apie produktus ar paslaugas laikytini nesąžiningais, jeigu jie neatitinka šių reikalavimų:
- 10.3.1 Veterinarijos gydytojas neturi pagrindo tikėtis tokių rezultatų, kuriuos deklaruoja.
- 10.3.2 Bet kokie finansiniai, verslo arba kitokie ryšiai tarp veterinarijos gydytojo ir produkto ar paslaugos pardavėjo nėra visiškai skaidrūs.
- 10.3.3 Kartu su reklama publikuojami moksliniai straipsniai nėra pateikti iki galo arba yra pakeisti.
- 10.4 Minėtų reklamos sklaidos principų veterinarijos gydytojui būtina laikytis ir užmezgant bei palaikant ryšius su klientais.

11. EUTANAZIJA

Humaniška, veterinarijos gydytojo atliekama tam skirtomis priemonėmis, gyvūnų eutanazija yra etiška veterinarijos procedūra.